

Eystanroðin

Neistin varð kveiktur í myrkastu vrá,
ríkmannagjörðin í háseti stöð,
tolandi niða um oyggjar at sjá,
misálit sátt var í stróðmannablóð.
Neistin var lítill — hugsjónin við
máttmikli roðin — tekin um stríð.

Javnættarandin við frið kom til landa,
broytti tann hugburð, ið valdaði her.
Fjöldin var leinkjað — var eins og gandað,
damladi fram millum boðar og sker.
Í oldir okið á herðunum lá
tordi ei trúgva frælsið at fá.

Bróðralagsandin á tindarnar lýsti
— ótti kom á manga trælkaða sál —
afturhaldskreftir í avgrund teim vísti,
bein teirra fjotræð — fjart gjordist mál.
Rísir í eystri roðandi söl
bróðralags styrkin veitti teim skjól.

Stríðshetjur frægu í orrustu fóru
einaræðisveldi í háseti stöð
í ræðslu trælirnar leinkjurnar bóru
í oldir í skarninum trælurin vöð
Fjølmenti skarin, ið okið enn ber
savnist um roðan, ið stríðsfúsar er!

Frælsislyndisandin um oyggjarnar fevndi
samstöðuhugburtur okunnug verð
eyðmýktin niðandi hvar tú tær vendi
Frælsislyndisdúgan nú boðskap mæ ber
Standa vit saman — í herna vit fara
Frælsi, javnætt, bróðralag — ungdomin læra.

Sólmundur

MARI RANTANEN

Finska listakvinnan Maria Rantanen er millum tey fremstu listafólkini innan finska myndalist. Djarvt visir hon stórar ljósar og farvurkar viddir í einum annars heldur tunglyntum sniði. Hon býr bæði í New York og í Helsingfors. Nordiskt

Konstcenter í Helsingfors hevur gjørt nógv fyrri at fáa eina framsýning við hennara myndum í lag, ein framsýning, sum ferðast í fleiri londum. Eitt gott samarbeiði við Norðurlandahúsinu í Reykjavík og í Føroyum hevur gjørt hesa framsýningu.

lesarabrøv

Viðmerking til lesarabræv Óla Jacobsen's »Finnbogi og fiskimannasáttmálarnir«

Óli Jacobsen hevur gjøgnum árið skrivað eina rúgvu av greinum og slongt um seg við pástandum til høgru og vinstu.

Heilt galið gjordist, tá ið Finnbogi Ísakson í sambandi við nýggja fiskivinnuuppritið segði, at í framtíðini máttu Óli Jacobsen og Osmund Justussen setast hvør sinu megin borðið til samráðingar. Stundin skal í framtíðini leggjast oman á fiskaprisin og verður so státt býttur eftir sáttmála.

Nú er tað soleiðis, at FF sigur seg og ger krav uppá

at umboða allar umboðuttan skiparan, sjálvt um yvirmannafelagini hava sínar egna sáttmálar.

Men ein sannroynd er, at Óli Jacobsen av øllum alvi mótarbeidir øllum, sum fáa eykapart, ja, sinum egnum limum. — í hesum føri kokkunum. Besta dómið uppá hetta var áðrenn nýggja fritíðarlógin kom at galda í 1986.

Tá arbeiddi Óli av øllum alvi fyrri at skiparar, stýrimenn, maskinmenn og kokkar ikki skuldu fáa fritíðarløn av allari vunnari løn. Hetta var kærkomið ynski fyrri politikarar, ið høvdu nakað við skip at

gera.

Hetta endaði so eisini við, at ein lóg varð viðtikið á lótingi, ið setti skiparar, stýrimenn, maskinmenn og kokkaruttan fyrri, sum teir einastu í samfelagnum, ið ikki fáa fritíðarløn av allari vunnari løn.

Í allari hesari skivingi seinastuni hevur ein kannað eftir, hvat tað er, sum pinir, og sum hann ikki vil seta upp á prent.

Í Dimmalætting týsdagin 30. okt. kom so Óli í grein at nevna, hvat tað var, sum pindi hann, nevniliga, citat:

»Teir, sum verða betri

fyrri, verða yvirmennir«. Hetta eru orðini hjá Óla Jacobsen, hetta er jú eisini tað, ið hevur fingið bikarið hjá Óla at flóta yviri.

Út frá omanfyrri nevndu grein er tað eyðsýnt, hvat fiskimannafelagsformaðurin er úti eftir, og eiga allar yvirmenn í føroyska fiskiflotanum at gera sær hetta greitt.

Ti skal okkara áheitan vera: skiparar, stýrimenn og maskinmenn, standið saman um ávikavist Navigatørfelagið, Maskinmeistarar og Motorpassarafelagið.

Jákup Müller og Regin Nónstein

Sterkir finskir litir í Norðurlandahúsinum

ingina møgulega.

2. november letur ein Mari Rantanen framsýning upp í Klingruni í Norðurlandahúsinum eftir at hava vakt ans og givið nógv gott frá sær til íslenska myndalist í ein mánað. Norrköpings Konstmuseum og Nordnorsk Kunstmuseum í Tromsø eru næstu mál, tann ferðandi framsýningin vitjar.

Mari Rantanen er fødd í Esbo nær Helsingfors í 1956. Hon hevur lokið prógv frá Konsakademiskúlanum í Finnlandi og Pratt Instituttinum í Brooklyn. Síðani 1979 hevur hon havt 14 serframsýningar í Finnlandi, Svøríki og Noregi (í gallari F-15, sum nú hevur ta kendu norsku træframsýningina, Norðurlandahúsið hevði í mai og juni), og hon hevur eisini havt framsýningar víða hvar í heiminum. Í 1989 varð hon kosin sum »Ársins unga listafólk« í Finnlandi. Hetta kann sigast at vera ein stór æra.

Í blaðnum, sum er gjørt í einum samarbeiði við Nordiskt Konstcenter í Helsingfors og tey bæði Norðurlandahúsinu, skriv-

ar íslendingurin Halldór Björn Runólfsson m.a.:

»Í hesum tíðum, har litur so við og við verður jagstraður av vaksandi svørtum skuggum av nútíðar tungsinni, letur Mari Rantanen í stórum stili litin koma til sjóndar. Uttan at vera í iva um, at málmalistin er eins týðingarmikil sum áður, stremlar hon eftir ógvuliga gjølla at koma inn í umráðið við liti, skapi og háttum.

Í royndum sínum verður Mari Rantanen drigin at sinum listagávum og av sinum tonkum. Úrslitið er ein væl skipað sokallað »dualisma«, sum í øllum hennara málningum skapar ein spenning millum eitt varligt, vælumhugsað verk og eitt fritt málað mark. Hesin spenningur millum teir aldarligu ymsu hættirnar verður at leggja sær í geyma, hvat ætlanin er og tað, at málur veruliga millum eyðkennini hjá listakvinnuni. Tú kanst siga tað so, at hesin háttur hevur sínar røtur í sinninum, í staðin fyrri at leggja tað út sum nakað kensluborið — eitt tekin um eitt sinni í tvíningum, og býtt millum alt

møguligt. Tú fært meira burtur úr at siggja verk hennara kanska eitt sindur burtur frá. Hetta sum ein óðrvisi hjálp til okkara samfelag, avmyndað við hjálp av geometriskum mynsturum.

Hetta fær okkum aftur at koma til hennara størslignu verk og hugsanir og ger, at hátturin, Mari Rantanen nýtir mynstur, verður so hugtakandi.

Tankarnir, hon fær fram, eru ikki bert, at tú sært og fært burtur úr, men eru eisini mentannarligir. Við at framsýna tey sum bilót, tekur hon ein slikan rætt at gera arbeiddið torført og við trupulleikum.

Arbeiddið/listin/málningarnir hjá Mari Rantanen eru verdir at siggja, ti tey eru hugtakandi, vøkru, óbundin og kensluborin.

Nýtt skúlablað:

Handils-kúlan

Nýggja blaðið kemur út fyra ferðir árliga og er ætlað handilsskúlanæmingum og lærarum. Endamálið við blaðnum er at kunna næmingar og lærarar og vinnulívnið um tað, sum fer fram á Handilsskúlanum. Hetta blaðið er nr. 2, og skal metast sum royndarblað, men Handilsskúlin upplýsir í tíðindaskrivi, at tey ætla at geva út meira fullfíggað blað. Handils-kúlan er 14 síður í A4 stødd. Úr innihaldinum kann nevast t.d. at næmingarnir eru spurdir, hvat teimum dáma á Handilsskúlanum. Eisini er upplýsing um, hvar næmingar kunnu venda sær, um teimum tørva hjálp í lesnaðinum, um skeið av ymsum slag o.s. fr. Hetta er næsta ferð Handils-kúlan er komið út.